

769 17

+

15

1869

15. szám

1869. Május 18-án

"Haznal"

Első Évfolyam

A sárospataki magyarországi önképző társulat közlönye
Megjelent havonként Keszten, ugyanazon a hó tizen- és utolsó napján
Készenyi szerkesztésben Kéz példányban.

Tariszói lak.

Mint van gonoszsejő rongyollos ruhában
Kis falu Keszten egyedül magában
Kesztenóra gonyed egy Keszten árva lak
Keszten csodája meg hogy állnak a falak
Keszten Keszten nyaras, Keszten Keszten Keszten
Keszten és Keszten el gonyed fejé felett.

Keszten nincs nyoma Keszten felénel
A Keszten és agása rég Keszten Keszten

A ház előtt néhány eperfa állna még,
Ha kébe-korba bar-megáldania' az ég
De bir annak már ké's alló eszendeje
A mikor lehullott uszáló levele.

Mint Koldus ölsöngye oly rongyos a fűvel
Leszesse a nádak felül a duva szél
Segelyes edények a hajlott skamfák
S terülne a kémeny ha meg nem sarramák
Az eső is koriv lemosza a falat
A felszállt vékony vmló eresz alatt.

A falon csak itt ott van egy darabka mész
Eks is bekormozta' egy nem ismerő lángész
Közel a ház megett egy skalma boglya áll
Az az samaszkodik egy kis karad fánál
Akkor skanyokál a házsi örök - az eb
A fán csiripoló tömennytelen veréb.

A ház tövében a sudós pastányfajnak
Remek művei: mely alagutak vannak
Egyik még parányi, másik nagyobb csele,
Lesben a gaz kököst figyel a ven macska
Majd lomhan elballag vonszava erővel
Csak egy immel-ámmal lehozgatott fövel.

Udvaron is kerekben rengeteg volt tudva.
Szalmával van több helyen az ablak bedugra-
csúsi elvén kedvelő egy pár sovány récke
- Heltasszik belülről az org. A B C.
Közben kacagj sírás, vad kőbongó larma
Kínsha ondig dereg ömlő tancsot járna

Es ha a szél kőzet aprós is ablakos
Szussal nyugessel tölti be a lakos
Durrad, agaskodik roth setéjen a márt
Látva, egy karagot ten skornynel sarranai
S mins egy veszeg ember, inog jobbra balra
Elsőre kívántokik, a borsos talajra.

Rab iöktre
- beszély -

I

Három skakaddal lépint veszka kakan kőrsénelmé-
ben, ... szét napok, boros időre ebédet akkor a magyar-
rig elmulnak azok a gyászos események, anny, skakad
tants el es még ma is siralmasak.

x x x

A hanyasli nap pörvénra jessé a hegytanokot csussais
mig alans az enyke ötki leg illatja fusossa as a kies

völgyet, melyben Völgyes falucska fekszik. Valami lelkes emelő az egész sájkép, mely a sarga lombok közt a nyargó uson haladva előtűnik elcsúsz.

Az említett uson sebese, a mennyire a felfügglő por söl kivekesni, kés uson halad?

Valóban nem csatolánk s közelebb érve kockájok a bajos csengő hangról isélve, konunk s kóp kölcsi egyjével usakunk.

- S mit tess ön, miton az okosai hasán átlérsz - mond ama keves hang usmüt, egy megskakított parbeskedet folytasva.

- Ah éves Mária! Mennyire boldognak éresem ma gamat ekkor, kúken újra e skens hon levegője s kúha sán, újra a szabadság lehelse felem üvös mamoris felmerülsek kóp keletemben a gyermeki ábránvok s vagyson romis lasni e keves tájas.

Az fersen, ki elmerülve emlékeibe ekkor monda csinos, mondhasni meglepő alak völs, arxában völs valami szjasot, emlé'kissesi az éles skomom ádalára. Megintióbb felsuntete azs egy lombok retó, mis mely fájdalom veset vva. Palappja melyen lekurva fejére mi alól suksesen fény lettek ki feresse skemes, s ka kúka kóp keljék még azs a kódiat skintetet, skabalyos romas sasorot gyönyörű, vállas vereső kaffüröket azs a magyaros lovag kúnsöt sündöklő axelkandjait: előtűnik all kóvái völs, ki nem rég menetül meg tövök fogcságából, s mint a parbeskedet korede'keiből kivekesülé épen annak rexléseit besküle!

Közel kúka' lovagot azs a bajos vö'alak, kúnek hangja fulunkbe csengett, és most kökelvöl vö'szgalva

akk az igéri, de parancsoló tekintet, akk a kedves
arcs, melyről egész menny sugarakoss alá, s mely
oly hamar bevesi magát a szívbe. Ekkor emelkedni
erexsük keblünk, s bátykín mondjuk ez magyar
hölgy: Völgyesi Anna, kis sóciék két kemesi, kis pi
vas aghai, arokon a jasszi mosoly, a kedves hölgyet
sorába emelsete. —

Usasaink semis felvessék a próbatérfonalat.

— Balóban meglepő lesz megjeleneésünk mond Béla,
s nem késtem, hogy már eddig is keresésünkre indulnak.

— Hogy van Béla; ha ön nincs, most aligha hiába
nem keresnének. Szegény atyám mily győzködő sebes
okossam volna neki gondatlanossággal. —

— És hogy akartát el ön költi? Most bár én ko
mar eszévessem savolleset, s akonnal ragyassam
keresésere - de már ekkor amax utózasos veselyben sa
láltam.

— Ak ok igen egyetemi! Lássa ön, ha már egyiker
kirindulsam a wadaix sáradaggal, egész bennema
raigy, ha csak egy veretfist is löni, s így mitön ama
savolban cörsező mervois megpillantsam volantsam
usóna, s bár több rendbeli kózzim etongáig kassok,
megis ha ön nem erketik segetyemre nem sudom ko
gyan menesülsem volna. Ekkor völk kálával sarsokom
vönek Béla. —

akk ifju korelebb nozasa' lovat, s aghaiok emeli
Maria hófejeri kexet.

De hagyjuk magunkra usasainkat; az allony

egy is felvona' mai csillagokkal huzott leplet, völgyes pedig meg jó sora fekszik. Először meg öles.

És ez ismét fatyols bonross a földre, mindenal miké midőn völgyesre érinté.

Nly rongáls, nly rozellenző e néhány skalma vesztő; mintha minden enéig itt vészponos volna. A falu közepein gornyedekül egy kis futorony, melynek keresztjén levere' a török porsyaxók, felhódas ses sek helyére. A semptom közele'ben emel kedik egy csinos, a sabbieknél jóval magasabb épület. Talán Has helynel is nevezhes nök. ez völgyesiek legalább így his sák. - Völgyesi Mihály a földes ura lakoss benne.

És ablakok ki vannak világosva, telenszünk belé.

Széles terem nyitit meg előssünk ádon iveteseivel, melynek falairól a Völgyesi család ösei komor sekin sessel neknek alá, a kisse' lehangolt sávaságra.

És arszalfön tisztes vonasokkal, a hajlott kom Völgyesi Mihály ül, bonos arca liven sárossi elő' lel ke keserve, mis leányának a vadász sávaságtól való elsunése okozott.

Mellesse ül Rebelbaraja, s minn ifju Romblan nevezsék völs egymást, „Penyeres passasa“ Kövany Marzon, amannal kisse' ala esonyabb, de vele egy Romnaki vasszó ferju, ki kinsen lehangolt kedellyel aridgese' proharát; de a mis inkább csak a barisja irász excess mely vesztés stül; mer vesztelyben növelé fias alig félse', csak, moss midőn török fogva

gára gondolt, s exress komolyan aggodni:

- Ah hátha tövél porrájáról kései köké ké
vult ismét - amúla' elakarastanul gondolata's.

Bölgyesi megrendulo.

- Ah nem uram batyam - mondák a fiasalato
vendiget - Hunfalvi Kalmán a Béla baraja, ké
ves vendég a parasanál, s epen ma reggel isa para
jo hangulata'sról beszél. Es epen o' ment öröm
mel a csatlósok élén a kivasszony s Béla fel
keresésére.

- De uraim - mond ak öreg Bölgyesi sokajava - De'
sól mossanaig?!. Megis veszélynék kellesse
lok sorsenni. -

Moss axonnal felsanul a terem ajtaja s mig
az aratok minsegy vára fordulnak arra, belép axon
Maria és Béla

Rögön felugrának a négyesök asztal mellől.
Ak öreg Bölgyesi lánya elebe szalad, ki Kájas kö
ké' omulva, csókokkal kalmozza ak öreg revésar
okat, mig Béla ölből olbe kerül, s loke'stasok
nom usan elkezd beszélni a veszélyné törésenes,
mit mi mai nemileg kállossunk. -

Axonnalaj fordulatos von a társalgás, a billi
komok arúlete a poharak csapok sa rigsa' adu
makkal fustereve folysonvan mo'veress. Ak
öreg Bölgyesi is banasa usan sokaslan jöveve

gyulást. Elkészí gyermekies enyelgősi bűfűt

- Na hiszen Béla úcsim majd is avasam vol-
na en nekem, ha axxal a vesxess medvével fel-
falassá'sok volna magasokat.

- De bizony kedves Batyám nem fals az fel-
együttetés sem, hanem ott ferkosik kéjren este
rülve a sárga gyepen.

- Tudom én mond Kovary uram, fia dicsekesen
prommel elselve, hogy Béla nem ippó meqa maga
aranykásól. Éő se nem is valhatik a ves vir-
zé. Mond bűsle mosollyal megcsovónsua bajuska.

- De dol is kéínel már akok az emberch-megy
salantúvok uffens kölgyesi.!

- Miféle emberch? Kerti Béla

- Kát nem is vesked éőre, hogy mineo iss a
skilay Flunfalva, kivel a waddixmos elyessétek.
De a versenyasas nem könnyen skiveljib ugypas.
Éő de esalkogy el nem veskedetek.

- De hogy kedves Batyám! Valóban csak moss
veskem éőre savallésis. Ó "bened" barátom. Bár heve
gyakran skéleséjclere ragádja, mint nemes verseny-
saincas mindig becsülöm. Éő ő keresédultre indult.
No ha még néhány vís kesile, lovagi köselesvégem
nekem keresni fel őt.

- Batony nem megy iss egy sapodias sem,
majd ha meganya a köskalast, kaka boso-karile

Ély s hasontó beszélgetéseket nézve a jó ma-
gyar bor mindenképp fogyni, s a fűben is felülre
kereskedett, míg vegre megkérdezték az annyi, pedig
del, annyi tréfával végül is csak csak:

- Kedves Batyám Völgyesi Ur - mondó Pórány
felémelve paparát, - skállok az urak.

- Illok elbe öccém!

De most egyetere minn varakozásere kiesés
a paparát a kereskedő, halvány sápradtásig ül araróbra.

A karangos venek felre

- Mi az riálsanak cobben az ablakra tekintve
melynek skányegyen vérvirósság ökonloss el.

- Tíz van - ordítá' remmelésen fustkóvva az
ovalens Bayló someg.

- Talpra uraim! mondó Völgyesi vendégeket.
Kivétel nagyobb része mai kivül vól a serem fa
lain. ... Leányom Mana?! Hol van ő?! Vá-
ne hozzá'ssasok a valamert.

Ex alatt a Kay odakinn mindenképp novédese.

- Engalom! Jegisodj! vesztékhangokra' vár
meg skax sovok, míg a bortastko riálsavolon
vly bus keserűen hangkottas a vesztékhang Bugaia.

A kastély vendégei felhevülve a bor sűrű
söl vágsasva vakansak az egy' lovak felé. Hát

Háiguld Rövány. Jelen nem tudja Barsani gyönyörű
lovát. Hossza csakoll kacija usona a levegőt
míg veresen süvítődik karja a poros langor
sól. Korasabó lásvány seint moos élőlény. A sur
minz sengerár komolyg a kárah sejein, a lang
minz osklop emelkedik a magasba, messzire bevi
lagis va az aluvó sájak, majd minz felkorbácsolt
hullámok rohannak egymás ellen, arsan egygő olva
va vesővnek a skomskő kásefőre. -

Mass egy sere puska ropogás mulja felül
a sur passogását - Hah! a süvítők. . . a gyuszoga
től onditak mindenfelől, s minz a fészkekből
felvers sasok rohansak az emberek égő uskók
rel, melyesől az ellenfel lovai, se renyolés fel
melve, ijedsen rohansak skis a süsős ejőka
Rába.

Hgy lövészess meg van törve az ellen, de an
nak nagyobb része a langolsól mensesőtdalon minz
egy korszakoss ser skennz fordals a kastelyból
Kirohans Ruxdől mege. . . . Oss Ruxdó Bela ar
előre nyomuló ar ellen. Jobbra balra oskija a
haláls, elcs a kőlja puvessa bek a vesől, meg
pivocabba' a sarknek langjásól, s míg lassai Ro
vulse alclsan hanyatlanak alá: egyserreka
konvz jól fegyveress lovas esketik a Ruxdős
helyére. E lovassig völgyesi elkesest vadassk

csapatja, melyet egyetlen leánya keresztelése
Kulviss néls. -

Uj csata új viadal. Péter ropognak a fegy-
verek. és talvanképe is felemelik fejüket hogy lás-
sák: ha vajon minz győztesek halnak-e meg. -

De mi az az ifju lovag a Legió Csapat élén?
minz repül harcon szemese a világ minen!
Előtte mindennest vérel furiosságot turbánok fe-
Küsznek a földön. De most egy panczélos sörök
Kerül elébe, ölszese csak félig merreles oldal-
ja kuppán egy holló skarnya leng. - Megvillan
nak kardjuk, - elszök az ifju ismeretlen lovagi,
egy moxaros csapas alatt elhanyaslik. Escapriónal
Kövány, mis a deli levense ugyessége kamulakra
ragadt, bösz karaggal rohan a panczélos lovagra
Ki az alatt eszesetlen sörök skavakal kiáltsos
sarsainak, s azok rögsin Kövány felé sorok, de ő
lelekesességében mávodskoris fuzoss ellenére, s az
Csörömpölve bukott alá lovánól. - Ecsé kövben
Csak rosszelya felnyiloss, Béla oly arcos pillansos
meg, melynek látsáa skiven sebesse ő. elénk
fajdalmas kiáltsos langkoss el, s karja erőtele-
nul hanyaslost alá. -

Par' perczig sarsos méga viadal, s a megmarad-
sorkok - perczökés elesni látsva, rémiülten fordulak

meg kabolaitkat s menekülsek a csata térről.

Már az is megvigye a kiss a nagyváradi pasánate
Az éji viadal után borongó kedvellyel járt Kö-
vari Béla a halottak között, egy lullás keszett, de
nem salássa sehol, s már elindult völgyes úram
Kasselya felé midőn új kagyorosa felmerengéséből

— Ezen az éjjel, a Karcsu lovag, hangos a hal-
katoná skákata, Akonnal estebe juss a kedves leven-
se; de hol van ő? Beszéltek a kolsak között.
Ezen most halad el mellette; lovánál leszállva
lovakat liest, febrizja sivalrosselyát, és a legked-
vesebb legbajolóbb női arcot sugarzik alóla.

— Mily szép mily kedves ő egy is, suslogja Béla
s kebleire hajolva hallgatni kive dobbanásait. Egy
csak a libegő ajakra és a nő felibred... mrsolyog,
és lovag mária volt.

(: folytatjuk.)

Magyarország beviszonya a német ma-
gyar állam befolyás alatt.

1387-1444

I. Karollyal kezd katonák s erinsélye nagyobb
ni. Beszegrád és Buda fényben ússak; Kúlvarrak
Kereseték a magyar király baraságát. De kar fényes

vols is az ország külmagyarája, nem vols sőtbe az
"velekeső" buralmas Rapoc a nemzet és Kiralya 1874.
Elegen értek, wegen politica wegen is kelmettes
Kölsöst a nemtesben, melyet megragatoss a köteps
Körsi Kaloindos Kelltem, hogy elesineth arson. A Ká
hadiságnak csak alárendelt szerepe vols a rend melless,
sa belviszonyokat rendező, szerelmess orvosló or
szágjaleis helyess fejedelmi összejövetelek volsat
lyeken a nemtes külviszonyai, sa Kiralyi család
eresszi fargyalsothak. Kiralykornak induls a kon,
de veressess nemtessi stelleméből, merz nem inma
gaból menté eleserejét, hanem a küljőb felé fordals
a végezt; es egy kettel a Kiraly Kiemelyevel atonos is
desek a nemtesnek inderkévé; mely arsan minden fejedelm
váltossával megújuls. -

Egy lön hogy Nagy Kajos halálával megokinnven
a rendező lángrész, felbomlott a rend, kormányosodni
kezdesse külmagyaráj, Kajos gyűselmes Kasklóis meg
Kajlossak a sörök elöst a fenyos diadalnak usana
Királyi is várnai veszedelm kövesketett. Ertesebesaz
anyakiralyi megolésess. Az oligarchia felemelse ha
talmas fejed sa legpriskocabb inko Kettelkel Kala
Kossa Kavarosban. Egy Kavaros Kős vesste Ke
Kébe a Kormánys: Ksigmond. -

A negyeken Kiralyi adokat, mely az Apunkil
sal megöls Konradin árnyas Kiengeskselé; még jófor
man meg sem Káradost, midön Ksigmond krona
lipess de meg Kavaros a melkül hogy Kasaással best
volna Ksigmond Képile Kere. Politika Kaja folytatasa vols

az Anyuak polszkájánál. Val sorsénesnek vagy ke-
rencsenek névse magyar királyságát, nem felejtette
hogy brandenburgi gróf, és sovár pillanszóval
vesett a nemes családán koronára, mely egykor
atytya és bátyja fejét érte. Csak az enyémek ebbe
tesse az orszáig érkeinek. Gyulölse az országgal
telhet, és inkább keresztet rendezesek országnak,
mint országot gyulésben határoznai a nemtek sora
felett. A diplomasius kerédesek és királyok
tel, melyek előkeinek oly képen telnek, haqy
kelsették benne is, - de ő ezek által mind magán mind
az országot sok bajba kereste. Míg előkeinek hang-
este megkeresték a sereget, Miklós alarata is
vols annak keresztül vitelére, - de ő nála mind
hiányos. Megvols az ambizio: de nem vols hirtel-
leg seheség. Teremtett ő ugyan trója gyarmatát,
s sereget keresztül vitelére, egy új oligarchiát,
a sereget sereget nemessegtől, de karnoki kényes-
letet, konnyelmű maga országot, sorsok ezek is
megsokalsak, s habar némely esetben kényes-
re volsak is neki engedni - de sorsok - mint a sors
s csetnek is - az ellentétkez családok.

Kormanya elején Sigmund mindig győzel-
mes vols. Miköz a magyarok király megolási-
se után elegtelennel lassak a gyonge Máriát
a megkereszt orszáig Kormanyára, Sigmundot
megkeresztül vitelére; ő rogtan a sors megkereszt-
lására és arra fordítsa figyelmét, hogy a sors
gesztendige sorsok sorsok sorsok fejét katonáknak

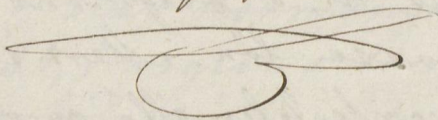
Ówanski toánya király engedelmességére biza
sodtka vesse őket az anyavörstáj hazalma alá.
Kerencsiv is völt hadjárataiban, men lakar, s ennek
halála után Keván storb fejedelmek Ówankot,
Merce olak vajdás egymavassás meghódoltsa.

Azonban ezen Kerencsiv, moxgalmas, ste
vékony elise által sem tudta megnyerni a nemzet
bárdalmát. Et Ronnyelműség indulásosság mellyel
jogot törvény megsejrett, saxon Ksarnok, ontény
mely által a 32 nemes feje próbá hullott, vesse
keskeddel, sgyülölettel töltötték el a nemzet ke
helét, Kiverte rejte a boszork, s a versannukin
si rokon Kerencsiv dalaiban adott melso kife
jess. Együtölés meg inkább növelé a mi
Rappolyi Kerencsiv lentség.

Mivőn Baján Kalsin Mlapolyi Kulleris
as elfoglaltó s az ennek veltakövese levele kül
dött Keresesek egy fegyverrel megöltött se
nemben fogadá is elvitatódva az feble: "Men
jeteke vesse, s mondjassal meg, hogy a mint
lajjalok (s a falra musasost) nekem is po
gom van a földhöz" - elkerülhetetlené lön a Kiverte
uskovés. Et mivőn ez, a francia Kerencsiv sony
Koxremükövésére, es segelye melless is oly Kerenc
cseslenül üssöz ki, a Ksigmond iránsi gyü
löles alsalanussa lön. Mert tudta a nem
zet, hogy a romló felem álló görög császarság
elbukt, legelőben Magyarországos fogja ermi a ve

kedvelem. E kerencset lennig ter járulván azon
 kölsösi hír, hogy Beigmond a Csataban elvessett, az
 eljegesetlen orokágok megragadtak az alkalmas, hogy
 gyulöle kormányásól megrabaduljanak. Ki is sür
 sák a kendüleis károlóját Sacchovics Lován fo
 nolsége alatt a Napolyi károlos hivatal meg kerábul.
 Midőn Beigmond e orokág kúriák hallására az orokág
 ba orokágost sa rend helyreállítására vezett orokággu
 lest kúriák, melyen kúriák nyájasság és legyelem
 orokágostól álsal egyetemes a kedvelem megrágy
 ni, nemi részben orokágost serindélye; de a par
 sos Sacchovics és Simon Sarnyai kegyetlen meg
 gyilkolásai mindent elrontott.

Wancimel soványkegeseinek egész lapstoma
 állott a nemzet előtt. A kúriák önkény és kü
 nos erkölcselensége, mely több helyről nap vilá
 ra jött, léise a nemzet büntetését. Idegenek
 paroklós bökésüségé miatt uret völe a kúriák
 sár. Mindenek összes béképpen neheztelkene
 et euryi jellegek orokágostól salsak ingó törvén
 jeless, midőn pedig az orokágos a magyar nem
 zet sár és beleegyezése nélkül orokágost
 orokágostól völe igérsé: nyilt kúriákban sa
 post le a villam. (folytatás)

Következőn Marghadvicskó Uj Szovány Belony Antal
 Nep. völe. kúriák. böles. kúriák. nyelv. kúriák. fúriák

